

MŪSŲ LIETUVA

NR. 29 (1460) — XXVIII — 1976 M. LIEPA — JULHO 22 D. — 1,50 kr
R. Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 — 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

LIETUVIŲ IMIGRACIJOS BRAZILIJON 50-METIS (1926—1976)

Dabarties alkis

Senovės romėnai garsėjo savo šūkiu, būtent, „panem et circenses“ — duonos ir žaidimų, kitaip tariant, medžiaginių gėrybių ir pramogų troškimu. Valdovai stengėsi patenkinti masių norus bei sudaryti sąlygas tokio gyvenimo lygiui. Negausūs krikščionys, kad ir persekiojami, žodžiu bei pavyzdžiu skelbė turiningesnį gyvenimą, rodė kilnesnį idealą, kuriam verta aukotis. Nors praėjo beveik du tūkstančiai metų, tos gyvenimo linkmės netoli tenubėgo. Žmonių masės ir dabar tebetrokšta duonos ir žaidimų, bet šalia to yra gyvas ir kitas troškimas, būtent, augštesnio, kilnesnio gyvenimo. Tai atsispindi ir dviejuose pasaulinio masto renginiuose — sporto olimpiadoje ir eucharistiniame kongrese. Tiesa, savo esme sporto olimpiada nėra pramoga. Tai augščiausių laimėjimų manifestacija fizinėje srityje, tačiau plačiųjų masių ji vis dėlto laikoma pramoginio pobūdžio renginiu. Juk daugybė žmonių stebės televizijoje ir Montrealio stadionuose geriausių pasaulio sportininkų rungtynes kaip įdomų dalyką, teikiantį tam tikrą atvangą. Taip jie žiūri į visus sportinius renginius — ledo ritulio žaidynes, krepšinio rungtynes, arklių lenktynes, teniso varžybas ir t.t. Sportas tapo sukومercinta pramoga. Dėlto ir sporto olimpiada masių akyse yra pasaulinio masto, augštesnio laipsnio pramoga, nors olimpiados dalyviams tai didžiausios įtampos metas.

***

Duona ir žaidimai, nors ir plačiausiai prieinami bei puoselėjami, negali patenkinti žmonijos. Net ir sočiausi žmonės, turį begales pramogų, trokšta kažko daugiau. Jie patiria, kad žmogus ne viena duona gyvas, kad pramogos nepakelia į augštesnį, prasmingesnį gyvenimą. Jie pastebi, kad ir biologinio sotumo atveju žmogus lieka dvasiškai alkanas. O ką besakyti apie tuos, kurie ir fiziškai, ir dvasiškai yra alkani! Jie trokšta ir duonos, ir socialinio teisingumo, ir laisvės, ir meilės... Jų alkis yra dvigubai didesnis, nes alksta ir kūnas, ir siela. Taigi, alkis yra nevienodo pobūdžio, bet jaučiamas visoje žmonijoje. Vieni trokšta daugiau vieno dalyko, kiti — kitų. Biologiškai alkanas nuolat kalba apie duoną, nuskriaustasis — apie teisingumą, nekenčiamasis — apie meilę, pavergtasis — apie laisvę, paniekintasis — apie garbę, ligonis — apie sveikatą... Žmogui nuolat ko nors trūksta, kitaip tariant, jis yra ko nors alkanas — dvasinių ar medžiaginių dalykų. Dėlto, matyt, ir tarptautinio eucharistinio kongreso rengėjai pagrindine tema pasirinko žmogaus alkį. Ši tema bus gvildinama pamoksluose, paskaitose, simpoziumuose, meno renginiuose. Visa tai bus sutelkta vienoje savaitėje (š.m. rugpjūčio 1-8 d. Filadelfijoje). Joje dalyvaus įvairių tautybių žmonės iš viso pasaulio. Kai kurios tautybės turės atskiras savo sesijas ir galės pasireikšti ne tik tautiškai, bet ir tarptautiškai. Lietuviai taip pat ruošiasi dalyvauti ir atskleisti savo tautos alkį.

***

Kas gi yra mūsų tautos alkis? Didysis lietuvių, kaip ir daugelio panašių tautų, alkis yra laisvės. Kai tauta yra pavergta, aktualiusia jai vertybė yra laisvė. Dėlto nenuostabu, kad ši tema nuolat vyrauja mūsų išeivijos spaudoje, minėjimuose, susirinkimuose, šventėse, pokalbiuose, raštuose... Kitataučiai galbūt stebisi, kad lietuviai laisvajame pasaulyje tiek daug apie laisvę kalba. Amerikiečiui arba kanadiečiui tai gana keistai skamba, nes jiems laisvė yra savaime gaunamas dalykas, kaip oras ir vanduo. Dėlto eucharistiniame kongrese bus gera proga priminti pasauliui, kad yra

LIETUVIAI TURI SAVO AIKŠTĘ

DIÁRIO OFICIAL DO MUNICÍPIO

Prefeitura do Município de São Paulo

SAO PAULO — QUINTA-FEIRA, 15 DE JULHO DE 1976

GABINETE DO PREFEITO

DECRETO Nº 13243, DE 14 DE JULHO DE 1976.
Dispõe sobre denominação de logradouro público.
OLAVO EGYDIO SETUBAL, Prefeito do Município de São Paulo usando das atribuições que lhe são conferidas por lei, e do disposto na Lei nº 8422, de 14 de julho de 1976,
D E C R E T A :

Art. 1º - Fica denominada "REPÚBLICA LITUANA" a atual Praça São José dos Campos (Setor 44 - Quadras 125 a 140/AR-VP), situada em Vila Zelina, no 269 subdistrito - Vila Prudente.

Art. 2º - As despesas com a execução deste decreto correrão por conta das dotações orçamentárias próprias.

Art. 3º - Este decreto entrará em vigor na data de sua publicação, revogadas as disposições em contrário.

PREFEITURA DO MUNICÍPIO DE SÃO PAULO, aos 14 de julho de 1976, 4239 da fundação de São Paulo.
OLAVO EGYDIO SETUBAL, Prefeito
ALVARO CARDOSO DE MOURA JUNIOR, Secretário de Negócios Internos e Jurídicos, respondendo pelo expediente
SÉRGIO SILVA DE FREITAS, Secretário das Finanças
OCTÁVIO CAMILLO PEREIRA DE ALMEIDA, Secretário de Vias Públicas
SÁBATO ANTÔNIO MAGALDI, Secretário Municipal de Cultura
CLÁUDIO SALVADOR LEMBO, Secretário dos Negócios Extraordinários
Publicado na Chefia do Gabinete do Prefeito, em 14 de julho de 1976.
ERWIN FRIEDRICH FUHRMANN, Chefe do Gabinete

Projeto Lei

do Exmo. Vereador ARTHUR ALVES PINTO

LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA

Vakarus pasiekė Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos 22-asis numeris, datuotas 1976 m. balandžio 18 d. (Matyt, bus išėjęs ir 21-asis numeris, kuris tačiau dar nepasiekė laisvojo pasaulio). Tekstas surašytas rusų kalba.

Po ilgesnės pertraukos, kai Lietuvoje siautė kratų, areštų, teismų ir persekiojimų audra, siekdama sunaikinti vienintelį laisvo žodžio šaltinį iš Lietuvos, naujo numerio

tautų, kurios tebealksta laisvės, kad tos tautos tegali būti pasotintos tikrai laisvės atgavimu. Nelaisvės nešėjai, kaip ir kitomis panašiomis progomis, galbūt bandys kongrese laisvės alkį patenkinti ne laisvės davimu, o jos užtušavimu, t.y. melu, klaidinančiu liudijimu. Bet visi žino, kad laisvajame pasaulyje melo kojos trumpos. Čia anksčiau ar vėliau išryškėja tiesa. Nelaisvės kraštų žmonės galės pačiu savo buvimu liudyti pagrindinę tiesą: laisvės alkis yra nesunaikinamas, kaip ir pats Dievas, laisvės Kūrėjas ir Davėjas. Visiems galės būti priminta užmiršta tiesa: kai paneigiamas Dievas, paneigiama ir žmogaus bei tautos laisvė. Mes, lietuviai, tai akivaizdžiai matome: gyvais įrodymais nusėtas beveik visas dvidešimtas šimtmetis! Bet tegu tai plačiau bei akivaizdžiau pamato pasaulis. Didysis pastarojo alkis yra Dievas. Jo numalšinime, t.y. Dievo atradime, bus atrasta ir tautų bei individų laisvė. Kai visi tai įžvelgs, iškils ne vergijos, o laisvės gyvenimas. Pr. G.

viršelyje vėl įrašytas spaudos draudimo šūkis: „Perskaitęs, duok kitam“.

67 puslapių apimties numerį patiekiamas Vilniaus Arkivyskupijos kunigų atviras laiškas Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komitetui, Gvideno Dovydaičio atviras laiškas Lukšių vidurinės mokyklos pedagogų kolektyvui, kitas atviras laiškas laikraščiu „Pravda“, „Žinios iš vyskupijų“, kun. Juozo Sdebskio pareiškimas LTSR Prokurorui ir kt.

Lenkai apie dabartinę Lietuvą

Lietuvių kova prieš rusifikaciją

Sistema, kur darbo produktyvumas, o ypač kokybė, nėra atlyginami, neskatinama sąžiningumo ir verčia dirbti bet kaip, nesirūpinant darbo kokybe. Rusai ir kitos tautos jau į ją išitraukė. Baltiečiai dar senų papročiu dirba sąžiningiau, ūkininkai savo pushektarinuose sklypeliuose ūki rinkauja sumaniai. Be to, vėliau sukurtoji pramonė yra moderniškesnė. O gal ir sovietų valdžia, norėdama prisigerinti tiems nenuoramoms lietuviams, kurie siunčia protestus Jungtinėms Tautoms ir turi daugiau kontaktų su užsieniais per savo emigraciją, suteikia jiems "mažą stabilumą" ūkio srityje?

Ištisi rusiški kvartalai

Paradoksas yra tai, kad valstybėje, kuri susikūrė tarptautinio proletariato solidarumo obalsiu, susidarė sąlygos nacionalizmui. Lietuviai, sukandę dantis, solidarai ir atkakliai kovoja su rusifikacija ir kolonizacija. Nemaža kunigų yra "perkandę" Marksizmą-leninizmą, o lietuviai darbininkai naudoja kovos metodus, per pusę šimtmečio išstobulintus Sovietų Sąjungoje. Rusui sudaromos sąlygos papildyti kokią nors malversaciją ar padaryti "išdavišką" pareiškimą — po to seka skundas ant ruso. Liudininkų niekuomet netrūksta. Rusas išleikia iš savo vietos, kurią užims arba naujai atsistatęs rusas, arba lietuvis. Kaip žinoma, daugiausia rusų yra Vilniuje, mažai Kaune ir provincijoje. Bet yra naujų pramonės gyvenviečių, statytų kvalifikuotų rusų darbininkų, kurie pradžioj stato, o paskui papildotų įmonių kadrus ir taip sudaro rusiškąsias salas. Alytuje esą ištisi rusiški kvartalai. Tarptautiniame Vilniuje viskas sumaišyta, bet provincijoje kartais pasitaiko tikrų rusiškų getto.

Televizijos programos pusiau rusiškos. Mokslo konferencijose vartojamos dvi kalbos, bet lietuvių tekstai verčiami į rusų kalbą, tuo tarpu kai rusiškieji ne — visi turi suprasti.

Nematyti perspektyvų

Lietuviai tuo tarpu nemato rausvų perspektyvų ateičiai, o dabartis irgi tampa tamsia, tad akis kreipia į praeitį. Palaiko

senus papročius, tradicijas, o taip pat pavėluotai rūpinasi apsaugoti praeities paminklus ir neužterštą gamtą.

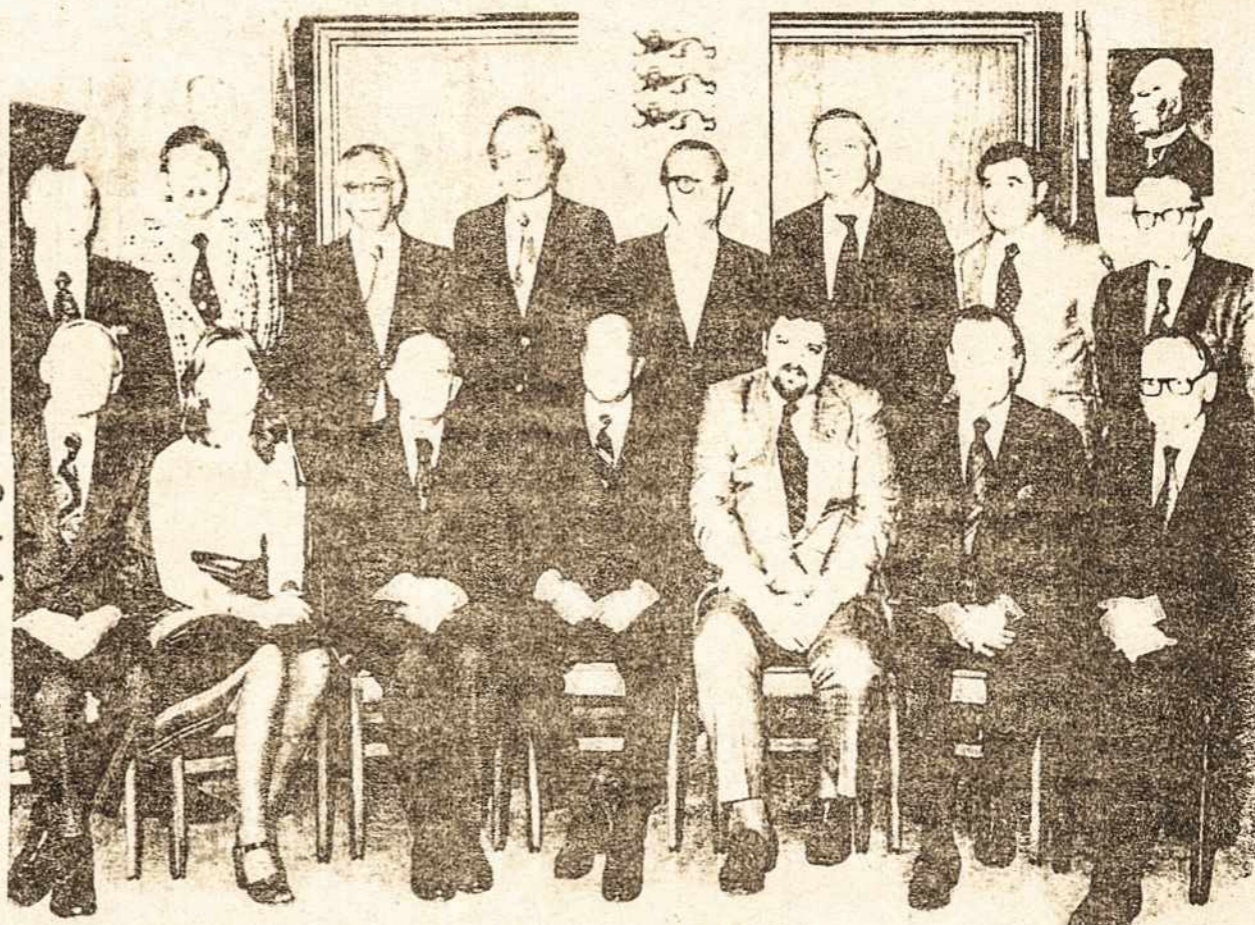
Į praeitį atsigręžę, lietuviai stengiasi pritaikyti ją prie dabarties. Lietuva, ypač Žemaitija, garsėjo savo prie kryžkelių statytais mediniais kryžiais ir koplytėlėmis, dažniausiai su Rūpintojėliu. Stulpai liko, tik be Rūpintojėlių. Ant stulpų, papuoštų tradiciniais motyvais, matomi arba kelrodžiai, arba kolchozų — Lenino ir Raudonosios Armijos — vardai. Meno ir kultūros gyvenime Lietuvoje yra būtina atiduoti duoklę partijai ir oficialiai propagandai. Televizijos programos tai daro šimtu procentų: valandų valandomis reikia klausyti, ar praleisti pro ausis, apie melžėjų ar kitokių brigadų triumfus.

Viešuose santykiuose, kaip krautuvėse, autobusuose ir pan., viešpatauja nepaprastas mandagumas; santykiuose su gerais pažįstamais ir bičiuliais išliko senas lietuviškas nuoširdumas.

(Bus daugiau)

VARŽTAI DOVANOMS

Nuo š.m. sausio 1 d. Sovietų Sąjunga suvaržė pinigų siuntas iš užsienio. Seniau doleriai būdavo iškeičiami į kuponus, už kuriuos gavėjas viską galėdavo pirkti dolerinėse krautuvėse. Dabar doleriai iškeičiami į rublius pagal dirbtinį oficialų kursą — už \$1.25 duodamas vienas rublis. Už šią paslaugą pridemas specialus mokestis, pusiau sumažinantis dolerių siuntą. Sovietų Sąjungos pilietis iš atsistųto \$100 į rankas tegauna apie 50 rublių. Spėjama, kad šiais suvaržymais bandoma sustabdyti užsieniečių paramą disidentams ir norintiems išvažiuoti žydams, kurie tokiais atvejais praranda savo darbus. Jiems yra skirtas ir dovanų siuntinių gerokai padidintas maitas, nors praktiškai jis liečia visus Sovietų Sąjungos gyventojus. Pvz. kailiniams tas maitas buvo padidintas dešimteriopai

New Yorke posėdžiavo Baltijos valstybių Santalkos nariai. Pirmoji eilė, iš kairės: J. VALAITIS (liet.), A. LEJINŠ (latvė), A. ANDERSON (estas), K. VALIŪNAS, (liet.), U. GRAVA (latvis), I. PLEER (estas), A. LEJINŠ (latvis). Antroje eilėje: P. SAAR (estas), D. HAZNERS (latvis), G. MEIEROVICS (latvis), J. SIMANSON (estas), E. VALLASTE (estas), A. SABALIS (lietuvis), A. VEDECKAS (lietuvis) ir E. RAIDSEPP (estas).

*****
TĒVŪ ŽEMĒ LIETUVA
MŪS ŠIRDYJE VISADA!
*****

IŠVYKO Į TALKĄ PIETŪ AMERIKON

Rasa Lukoševičiūtė iš Montrelio ir Rasa Šoliūnaitė iš Lemonto (Čikagos apylinkės) pasiryžo šią vasarą, PLB valdybai padedant, skirti savo jėgas P. Amerikos lietuviškojo švietimo darbui. Rasa Lukoševičiūtė darbuosis nuo gegužės 31 ligi rugpjūčio 10 Buenos Aires (Argentinoj), o Rasa Šoliūnaitė — nuo birželio 3 ligi rugpjūčio 21 d. Montevideo (Urugvajaus) lietuvių kolonijoj. Jų uždavinys — talkinti lietuviškųjų mokyklų darbe bei jų organizavime. Jaunimo kongresui sužadinus bei išjudinus tautinius nusiteikimus, dabar tenka kurti židinius — mokyklėles tiems nusiteikimams sistemingai ugdyti, mokyti lietuvių kalbos, dainų, Lietuvos istorijos, geografijos bei supažindinti su tiek pačioj Lietuvoj, tiek laisvajame pasaulyje lietuvių vedama kova už Lietuvos egzistenciją ir laisvę. Tai kovai padėti ir pačiai lietuvybei išlaikyti jaunimo įsijungimas turi esminės reikšmės. Todėl jos padės ir vietos lietuviškojo jaunimo darbuose.

Rasa Lukoševičiūtė studijavo Montrelio universitete trejus metus humanitarinius mokslus ir toliau studijuos socialinius ir pasiekė \$150. Muito padidinimas palietė beveik visus drabužius ir avalynę. Jo padidėjimas dažniais atvejais yra dvigubas. Dėl perdidelio muito bus sumažintas siuntinių skaičius, o su juo sumažės ir užsienio parama, kurią labiausiai pajus iš darbų atleisti disidentai bei kiti į kom-

mokslus. Ji yra baigusi Montrelio lituanistinę mokyklą ir lituanistikos seminarą. Sio metu ji yra Montrelio lituanistinės mokyklos dainų bei tautinių šokių mokytoja ir Montrelio LB apylinkės valdybos narė. Dalyvavo mokytojų ir jaunimo studijų savaitėje Dainavoje ir lituanistinėje savaitėje Beaumont stovyklavietėje. Taip pat dalyvavo II ir III pasaulio lietuvių jaunimo kongresuose, pastarajame kaip atstovė. Dalyvauja ateitininkų ir skautų veikloje.

Rasa Šoliūnaitė studijuoja (treči metai) muziką ir chemiją Lewis universitete. Yra baigusi Lemonto Maironio lituanistinę mokyklą ir pedagoginį lituanistikos institutą. Lemonto moksleivių ateitininkų globėja, tautinių šokių grupių "Sūkurio" ir "Švyturio" akordeonistė. Lemonto lit. mokyklos šešto skyriaus, tikybos ir dainavimo mokytoja. Lemonto LB apylinkės valdybos narė. JAV LJS valdybos sekretorė ir tarybos narė. Dalyvavo III pasaulio lietuvių jaunimo kongrese kaip atstovė. Šį pavasarį išrinkta į JAV LB tarybą.

Sio metu jos abi P. Amerikoj sėkmingai darbuojasi. J. K. partijos nemalonę patekę asmenys. Nukentės ir eiliniai piliečiai, turintys giminių užsienyje. Muito padidinimas taip pat laužo Helsinkio gaires. Laisvojo pasaulio valstybės, turinčios demokratine santvarką, dovanų siuntinius išleidžia be jokio muito.

Dabartiniai Lietuvos miesto margumynai

Būdingi faktai iš laikraščio "Biržiečių Žodis", kuris uždraustas siųsti į užsienį

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Taisyklės ir statybos

Kad ir nedideli atlyginimai, kaikurie biržiečiai, matyt, turi pinigų. Jie perka motociklus, automobilius, šaldytuvus. Pernai Biržuose buvo parduota 526 šaldytuvai, 677 televizoriai, 852 radijo aparatai, daugiau kaip keturi tūkstančiai įvairių laikrodžių. Taip pat jie perka, kad ir dalimis, namus, statosi naujus. Mieste dygsta nauji dviaugščiai mūrinukai. Oficialiai individualinius namus statyti nedraudžiama, jų statytojams teikiama visokių nuolaidų, bet individualinė statyba suvaržyta daugybe nuostatų ir taisyklių. Pvz. reikalaujama, kad namas turėtų nustatytą gyvenamąjį ir naudingą plotą. Pardavus namą, tik po 10 metų leidžiama statyti kitą. Sklypai duodami tik išgyvenusiems Biržuose 5 metus. Pareiškime sklypui gauti, tarp kitų dalykų, reikia nurodyti šeimos sudėtį ir turimą gyvenamąjį plotą, be to, pridėti krūvą įvairių pažymėjimų.

Laikraštėlyje aprašyti du atvejai kaip šie nuostatai apeinami.

Petras Bekeris turėjo namą Vilniaus g-vėje nr. 71. Bekeris savo senu mediniu namu nebuvo patenkintas ir norėjo įsigyti naują. 1972 m. jis gavo sklypą Jovaro g-vėje nr. 72 savo dukters vardu ir pradėjo statybą. 1974 m. pavasarį senąjį namą pardavė dalimis (44 šimtąsias gyvenamo namo, "saiką", priestatą, rūšį, kiemo įrengimus ir 20 šimtujų ūkinio pastato su dviem priestatais už 3000 rb. Šlepščių kaimo gyventojai Ritai Reginai Ratkevičienei; likusias 56 šimtąsias gyvenamo namo ir 80 šimtujų ūkinio pastato už 5000 rb. pardavė Biržų miesto Respublikos g. nr. 29 gyventojui Petru Obeliūnui). 1974 m. vasarą Bekeris pradėjo rūpintis pastatyta, bet dar neįrengta namą įteisinti savo vardu, bet čia turėjo kaikurių sunkumų. Biržų notarė E. Breimelytė nenorėjo tvirtinti namo dovanojimo sutarties. Sakė, kad namas pastatytas pažeidžiant individualinės statybos reikalavimus — leidžiamas gyvenamasis plotas viršytas 5,45 kv. m. ir naudingas plotas 14,14 kv. m. Bet Bekeris nenusileido. Jis pristatė Panevėžio inventorizacijos biuro pažymėjimą, kuriame buvo nurodytas tik bendras naudingas 101,70 kv. m. plotas, pažymint, kad namas dar neįrengtas. Kai ir to neužteko, pristatė

Klevelando lietuvaitės atlieka tautinius šokius viešojoje miesto bibliotekoje, kur buvo surengta lituanistinė paroda
Nuotr. V. Bacevičiaus

kitą dokumentą, leidžiantį jam naudotis tuo namu. Pagaliau notarė nusileido ir patvirtino dovanojimo sutartį, kuria Valė Juknienė, gyvenanti Rokiškio mieste, su savo vyro Romualdo Juknos, Biržų priešgaisrinės apsaugos vyr. inspektoriaus, sutikimu padovanojo namą Jovaro g-vėje nr. 72 savo tėvui Petru Bekerui.

Kitas atvejis

Jonas Viederis iš Medeikių 1968 m. persikėlė į Latviją, kur dirbo Jelgavos miško pramonės ūkyje darbininku. Jis Jelgavos rajone gavo sklypą ir pasistatė namą. 1969 m. paveldėjo gyvenamą namą ir ūkinius pastatus Medeikiuose, kuriuos pardavė. O 1974 m. jam padovanojo namą Biržuose giminaitė Olga Viederytė. Po to Viederis tuoj prisiregistravo Biržuose ir padavė pareiškimą sklypui gauti. Nors savo pareiškime paliko daug klausimų neatsakytų, vykdomasis Biržų miesto komitetas maždaug po mėnesio davė Viederiui sklypą Basanavičiaus g. nr. 13, kaip tik greta jo namo Basanavičiaus g. nr. 13a.

J. Viederis dirbo Latvijoje, o Biržuose statė namą. Sklype buvo ankšta, todėl nuvertė pusę dovanotojo namo (antroji pusė dar ir šiandien stovi prilipusi prie naujojo dviaugščio). Per pusmetį namas išdygo. Nors nebuvo leista po visu pastatu įrengti rūšį, vistiek įrengė. O statybinių medžiagų gavo: 21,000 plytų iš buitinio Biržų aptarnavimo kombinato, 5 tonus kalkių iš Jelgavos cukraus fabriko, radiatoriaus baterėjas iš Rygos remonto valdybos, centrinio šildymo katilus iš kažkokio piliečio ir pan. Ir suspėk per labai trumpą laiką net iš įvairiausių tolimų kampelių vis-

ką susivežti! — stebisi "B. Žodis". (Mus stebina tai, kad namo statybai iš viso reikia viską iš įvairiausių tolimų kampelių susivežti).

Laikraštėlis nerašo kokių bausmių susilaukė Bekeris ir Viederis, bet gamybinio personalo inžinierius prie rajono architekto R. Karionas, kaip leidęs daug grubių pažeidimų individualinėje statyboje, buvo atleistas iš einamų pareigų.

Pramogos

Dideliu įvairumu dabartinis Biržų gyvenimas nepasizymi. Yra vienas kinas, bet filmai retai keičiami. Yra kelios mėgėjų grupelės, bet teatro nėra. Į teatrą biržiečiai važiuoja kitur. Mieste yra keli restoranai ir alinės, bet biržiečiai ypač mėgsta šašlikinę. Šiaip laisvalaikį biržiečiai daugiausia praleidžia privačiuose pobūviuose, paprastai su išgerimais, stebėdami televizijos programą iš Rygos, jiems artimiausios stoties. "Biržiečių Žodis" kas antradienį spausdina parinktą programą, dažnai praleisdamas antraštę "Rygos televizija".

Biržuose yra rajono kultūros namai, kur paprastai rengiami šokiai, bet į juos ateina girtų, ir dažnai įvyksta muštynės. Vienos tokios muštynės aprašytos balandžio 1 d. numeryje ("Iš šokių į teismą").

Muštynės

Niekas nenustebo, rašoma, pamatę šokiuose su metru rankoje besisukiojantį Antaną Gerčiū. Ar maža kvailysčių šitam išėjusiam nesubrendėliui į galvą šauna? Žiūrėk, tai koją šokančiai porai pakiša, degančias cigaretes pro salės langą praeiviams ant galvų svaido arba turtingą necenzūrinių žodžių "kolekciją" demonstruoja. O šį kartą mo-

teriskų drabužių kriaucium apskelbė, merginų pečių ir krūtinės apimtį matuoja. Napatiko vienai kvaili Gerčiaus "šposai". Atstūmė apsišaukėli kriauciu į šalį. Tas išsiveidė. Kaip čia jo vyrišką orumą užgauna, "šposų" nesupranta? Spyrė merginai, paskui trenkė kumščiu į smakrą. Merginos šoko ginti J. Krizonis. Gerčiui į pagalbą puolė jo sėbras chuliganėlis Vidmantas Margenis. Parvertė Krizonį ant grindų, ėmė spardyti Perplėšė švarką, ištraukė sagas, sukruvino.

Salėje tą vakarą buvo nevieñas jaunuolis, tačiau visi abejingai žiūrėjo, kaip grupė chuliganų spardo žmogų. Maža to, kai vienas vaikinys bandė sudrausti įsisiautėjusius A. Gerčiū ir V. Margenį, draugas timpltelėjo jį už rankovės ir ištarė "nelisk". O po muštynių Margeniui nepažįstamas vaikinys pasakė, kad slėptusi nes atvyko milicija. Suimtas Gerčius grasino atsiskiusiam taikytis J. Krizoniui laisvėje liekančiais savo draugais.

Pradžioje Gerčius tebuvo neklauzada tėvų sūnelis, sakoma, vėliau — niekam tikęs mokinys, dar vėliau — pavojingas kitiems teisėtvarkos pažeidėjas. Kai nusikalto, buvo nuteistas dvejiems metams lygtinai su 3 metų bandomuoju laikotarpiu. Ilgai auklėjo Gerčiū mokykla, darbovietė, vaikų kambarys, nepilnamečių komisija. 1974 m. Gerčius tris kartus nakvojo blaivykloje. Nusikaltimo dieną gerė dar prieš pietus. Išsimiegojęs gavo iš motinos du rublius ir susitiko su draugais prie vynu ir alumi apkrauto stalo šašlikinėje. Prieš pat šokius su vienu panevėžiečiu tiesiog iš butelio dar išmetė pusę litro "Ekstros". Šitai pasistiprinęs ir įvirto į šokių salę.

(Bus daugiau)

DZŪKŲ LIAUDIES DAINŲ GROŽI atskleidžia keturių plokštelių rinkinys "Dzūkų dainos", paruoštas folkloristės G. Četkauskaitės ir Vilniaus plokštelių įrašų studijos. Jame yra 42-jų liaudies dainininkų įdainuotos dainos, kurias tenka laikyti kruopščia Lietuvos pietrytinių rajonų studija. Dail. V. Valiaus apipavidalin-tame voke pridėtas ir leidinėlis su tų dainų tarmiškais tekstais bei melodijomis. Prie plokštelių įrašų daug prisidėjo Vilniaus konservatorijos studentai, išsifravę dainų melodijas. Dainininkų eilėse yra gražaus amželio sulaukusių dzūkų — M. Navickienė, O. Jauneikienė, B. Bogušienė, J. Vainilaitis, B. Kasalynienė, M. Matkevičius ir kt.

G. VERDI "TRAVIATOS" spektaklyje gegužės 13 d. Vilniaus operoje pagrindinius vaidmenis atliko Vilniaus konservatorijos Z. Paulausko dainavimo klasės studentai. Violetą dainavo I. Milkevičiūtė, Alfredą — B. Tamašauskas, Žermoną — G. Samuolis. Studentų spektaklį režisavo J. Gustaitis, dirigavo R. Geniušas.

Religinis ir tautinis pasipriešinimas

Lietuvoje, kaip ir kitose pavergtose tautose tautinės inteligentijos atstovai vis daugiau jungiasi į religinį pasipriešinimą ir verčia susirūpinti sovietus

Carleton universiteto Ottawoj, Kanadoj, prof. Bohdan R. Bocurkiw, ukrainietis, parašė straipsnį leidinyje "Marxism and Religion in Eastern Europe", išleistame 1976, D. Reidel Publishing Company, Dordrecht-Holland. Straipsnis, pavadintas "Religious Dissent in the U.S.S.R.: Lithuanian Catholics". Išleistas ir atskira brošiūra anglų ir italų kalbomis.

Straipsnis pradamas taip: "Lietuva — vienintelė sovietų respublika su Romos katalikų dauguma — buvo galingo religinio pasipriešinimo Sovietų Sąjungoje scena. Kaip ir ankstyvesnės religinio protesto bangos — jų svarbiausios "iniciatyvininkų" judėjimas tarp evangelikų ir baptistų, lygiai kaip ir fermentas rusų pravoslavų bažnyčios viduje — Lietuvos katalikai viešai pasmerkė esamą Bažnyčios-valsybės santykių sistemą, viešai kvestionuodami tuos santykius re guliuojančių normų ir struktūros teisėtumą".

Peržvelgęs Lietuvos katalikų Bažnyčios Lietuvoje persekiojimą ir disidentinį judėjimą, autorius pastebi, kad valdžios puolikai buvo aršiausi prieš ukrainiečius-uniatus ir Lietuvos katalikus, nes tos dvi religijos palaiko santykius su Vatikanu ir identifikuojasi su savo tikinčiųjų antirusiškuoju nacionalizmu.

Autorius nagrinėja religinio pasipriešinimo vaidmenį sovietinei sistemai aplamai. Visų pirma, tai yra vienintelis būdas iškelti aikštėn tikruosius Bažnyčios interesus, nes trūksta normalių kanalų Bažnyčios hierarchijai susikalbėti su vyriausybe. Režimui paveikiau paspausti religiniai disidentai turėjo sudaryti, kad ir embrionišką, organizaciją, laisvą nuo valstybės kontrolės, ypatin- gai kas liečia dokumentų ir faktų surinkimą ir užrašymą. Neturėdami politinių resursų, disidentai mobilizuoja sau paramą iš įvairių šaltinių: kitų Bažnyčių narių, įtakingų ir iškalbingų visuomenininkų, o taip pat iš užsienio Bažnyčių, vyriausybės, visuomenininkų ir kt. Užsienio radijo stotys, ypač tos, kurios kal-

ba į SSSR savo tautybių kalbomis, atliko neįkainojamą patarNAVIMĄ disidentams.

Religiniai disidentai, kvestionuojami oficialiųjų "pripažintųjų" vadovų legalumą ir patikimumą, o taip pat nepripažindami uždraudimo polemizuoti su oficialiuoju ateizmu ir su oficialiąja ideologija, pakėlė religiją, padarė ją daugiau "gerbiama". Kai Bažnyčia, kovodama, praplečia savo dvasinius ir intelektualinius horizontus už siauros ritualistikos ribų, kai jos atstovai rodo intelektualinio ir moralinio padarumo pavyzdį, ji sukelia in-

tereso religijos atgaivinimui inteligentijos tarpe. Tai papildoma Bažnyčios kadro ir rėmėjų eiles, stiprina jos ryšius su kitomis disidentų srovėmis — už žmogaus teises ir tautines aspiracijas. Kaip religiniai disidentai suprato, kad tikros sąžinės laisvės negali būti Sov. Sąjungoje be tam tikrų demokratiškų laisvių įvedimo, taip demokratinis judėjimas suprato tautinio religinio pasipriešinimo, kaip potencialaus tilto tarp intelektualų ir masės, svarbą.

Lietuvoje, kaip ir kitose Rusijos pakraščiuose tautose, kur religija ir tautiškumas yra neatmez-

gamai susipynę, disidentinis pasipriešinimas iš pat pradžių jungė religines ir tautines aspiracijas ir sulaukė nemažo pritirimo ir paramos masėse.

Laikui bėgant tautinės inteligentijos atstovai vis daugiau jungiasi į religinį pasipriešinimą ir jų įtaka tolydžio didėja jo vadovavime. Toks religinio protesto "sucivilinimas" ypatingai verčia susirūpinti sovietų vadovus, nes jie gerai prisimena, kokį vaidmenį istorijoje paprastai vaidino religiniai neramumai. Religija liko vienintelė, kad ir kaip smaugiama, alternatyva oficialiai pasaulėžiūrai, o Bažnyčia autonominė institucija, religinis pasipriešinimas, nesant kitų kanalų, gali mobilizuoti ir nereliginis interesus bei socialines jėgas ir sukaupti masinį revoliucinį potencialą, kurio taip bijo sovietai.

(E).

Eucharistinio kongreso renginiai

41st International Eucharistic Congress

Rugpjūčio 1, sekmadienį

10.30 v.r. Sv. Andriejaus par. šventovėje, 1913 Wallace St., koncelebruotos Mišios. 6 v.v. tautybių paradas nuo Independence Hall ir Chestnut St. iki Logan Circle ir Parkway. Lietuviai kviečiami dalyvauti su tautiniais drabužiais. 8 v.v. eucharistinė procesija nuo katedros iki meno muzėjaus.

Rugpjūčio 2, pirmadienį

10.30 v.r. Sv. Jurgio lietuvių par. šventovėje, 3580 Salmon St., lietuviškos koncelebruotos Mišios su pamokslu. Išpažinčių klausoma nuo 9.30 val. ryto iki Mišių.

Rugpjūčio 3, antradienį

10.30 v.r. Sv. Kazimiero lietuvių par. šventovėje, 324 Wharton St., lietuviškos koncelebruotos Mišios su pamokslu. Išpažinčių klausoma nuo 9.30 v.r. iki Mišių. 3 v.p.p. Civic Center patalpose simpoziumas: "The Catholic Church Today in Lithuania, Ukraine and Eastern Europe". 8 v.v. Veteranų stadijone koncelebruotos Mišios už teisingumo ir taikos pilnatvę. Gieda "Vilties" choras.

Rugpjūčio 4, trečiadienį

10 v.r. Veteranų stadijone koncelebruotos Mišios už pašaukimus.

10.30 v.r. Sv. Andriejaus lietuvių par. šventovėje lietuviškos Mišios. 3 v.p.p. Sv. Andriejaus parapijos salė, 1913 Wallace St., Pasaulio Lietuvių Kunigų Vienybės suvažiavimas.

Rugpjūčio 5, ketvirtadienį

10.30 v.r. Sv. Jurgio lietuvių par. šventovėje lietuviškos koncelebruotos Mišios su pamokslu. Išpažinčių klausoma nuo 9.30 v.r.

Rugpjūčio 6, penktadienį

10.30 v.r. Sv. Kazimiero lietuvių parapijos šventovėje lietuviškos koncelebruotos Mišios su pamokslu. Išpažinčių klausoma nuo 9.30 v.r. 8 v. v. Drexel University Main Auditorium, 32nd ir Chestnut St., Čiurlionio ansamblio iš Klevelando koncertas. Bilietai gaunami prie įėjimo.

Rugpjūčio 7, šeštadienį

10 v.r. St. Peter and Paul katedroj, 18th St. ir Benjamin Franklin Parkway, lietuviškos koncelebruotos Mišios. Čiurlionio ansamblis pirmą kartą atliks su kanklių palyda A. Mikulskio parašytas Mišias. Nori šiose Mišiose dalyvauti būtinaivalo apsirūpinti bilietais paštu.

1.00 v.p.p. Independence Mall patalpose Čiurlionio ansamblio koncertas kitataučiams.

1.00 v.p.p. Sv. Andriejaus lietuvių par. patalpose ateitininkų sendraugių agapė ir suvažiavimas.

Rugpjūčio 8, sekmadienį

10.00 v.r. Sv. Andriejaus lietuvių par. šventovėje, 1913 Wallace St., lietuviškos koncelebruotos Mišios su pamokslu.

4.00 v.p.p. tautybių ir valstybių procesija iš Spectrum į John F. Kennedy stadioną.

5.00 v.p.p. John F. Kennedy stadijone kongreso užbaigimo aktas. Mišios "Statio Orbis".

Mirė kun. M. Grubys

OK. LIETUVA. — Gegužės 7 d. Kurtuvėnuose mirė a. a. kun. Mykolas Grubys. Velionis buvo gimęs 1894 m., kunigu išventintas Kaune 1919 m. Nuo 1924 m. buvo kapellonas berniukų gimnazijos Šiauliuose, vėliau dirbo įvairiose parapijose. Pastaraisiais metais gyveno Kurtuvėnuose kaip altarista - pensininkas. Palaidotas tėviškės kapinėse Ramygaloje.

Po jo mirus kun. Bernardui Baliukoniui, šiemet okupuotoje Lietuvoje jau mirė septyni kunigai.

Rusai privertė nugriauti bažnyčią

Varšuva. — Yra daugiau žinių apie naujos bažnyčios nugriovimą Gorki vietovėje, Lenkijoje. Apie tai su kartėliu širdy pasakojo per Velykas kardinolas Stefan Wyszynski. Komunistai teisinasi, kad bažnyčiai statyti nebuvo gautas leidimas. Leidimas buvo duotas, bet kai bažnyčia jau buvo pastatyta, užprotestavo netoli esančios sovietų kariuomenės įgulos viršininkas. Bažnyčia, esą, gadina bendrą vaizdą, kliudys lėktuvams nusileisti, ir aplink ją žemė bus reikalinga bazės išplėtimui.

Lietuvių veiklos dinamika per jaunimo organizacijas

RASA

LUKOSEVICIŪTĖ

Uždavinys būtų labai lengvas, jeigu maišas, kuriame bruzdėtų skirtingų ideologijų organizacijos bei vienetai, sudarytų lietuviškos veiklos dinamiką. Deja, klausimas yra visdėlto komplikuoatas ir reikalauja nagrinėjimo.

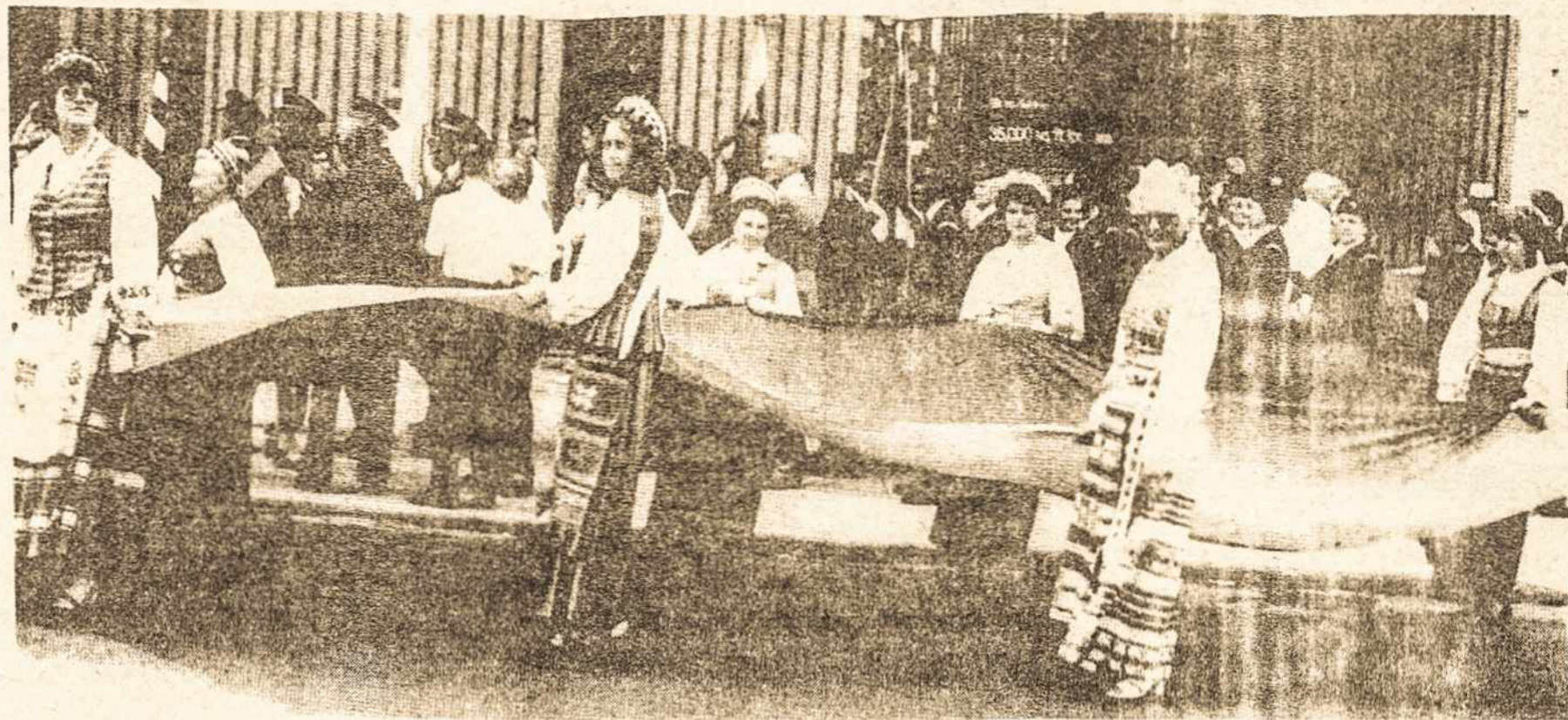
Prieš pradėdant betkokį lietuviškos veiklos dinamikos nagrinėjimą, reikėtų pirmiausia formuluoti "veiklos dinamikos" aptartį, paliesti skirtingus aspektus, tačiau aš tesiribosiu organizacijomis.

Aplamai, veiklos dinamika yra žmogaus santykis su jo gyvenama aplinka: kiekvienas turi rime galią ją pakeisti ir jai daryti itakos. Sąmoningai ar nesąmoningai mes stengiamės pritaipyti prie savo aplinkos arba nuo jos šalintis. Koks bebūtų tikslas, dalyvavimas organizacijose sudaro galimybes žmogui angažuotis bendram darbui ir siekti to tikslo, kurį gal būtų sunku pasiekti individualiai. Dalyvavimas organizacijose skatina žmogų save pažinti, save surasti ir, svarbiausia, surasti sau priklausančią vietą visuomenėje. Žinant, kad kiti organizacijos dalyviai siekia panašių tikslų, žmogus įgyja tam tikrą saugumą ir pasitikėjimą savimi. Tokiu būdu organizacinė veikla išvysto žmogaus asmenybę ir, svarbiausia, ugdo savijautą: ji idiegia atsakomybės jausmą sau ir kitiems, ji tampa komunikacijos laidu tarp individo ir aplinkos.

Tokia mano samprata "veiklos dinamikos" ryšium su organizacijomis.

* * *

Tačiau žvelkime į lietuviškos veiklos dinamiką ir ribokimės šiuo atveju lietuvių jaunimo organizacijomis ar vienetais. Lietuvių jaunimo organizacijos tremtyje (ideologinės organizacijos, kultūriniai rateliai, ansambliai, betkokie vienetai) keitėsi su laiku ir gyvenamomis sąlygomis. Todėl tikslai, kuriuos organizacijos turėjo prieš 50 ar 25 metus, yra skirtingi nuo tų, kuriuos mes turime šiandien. Sakysite, kad tai yra savaimė aišku: mados keičiasi, uniformos keičiasi, muzika keičiasi, šokiai keičiasi. Iš tikrųjų, išorinis pasikeitimas labai matomas. Bet ir pati organizacijos esmė šiandien yra skirtinga nuo tos, kurią pažino mūsų tėvai ar vyresnių kartų jaunimas. Prieš 50 ar 25 metus ateiviai lietuviai, nemokantys krašto kalbos, nepažįstantys jos kultūros, politikos, steigė tautinių šokių grupes ir visokius kultūrinius ratelius, nes, aišku, išgyvenimas sunkiu dienų yra lengvesnis būryje. Palikus gimtąjį kraštą, at-

Lietuvaitės pavergtųjų tautų savaitės parade praėjusiais metais Čikagoje

Nuotr. C. Genučio

siradus svefimoj aplinkoj, kur gresė visokie integracijos sunkumai, reikėjo jieškoti į save panašių individų. Skirtingų ideologijų organizacijų — skautų, ateitininkų pasiuntiniai, atvažiavę į skirtingus išėivijos kraštus, vykdė jiems patikėtas užduotis.

Šiandien mes visi esame savo gyvenamųjų kraštų piliečiai. Mes mokame jų kalbas, esame dalis jų kultūrų ir politikos. Mums aplinka yra sava, ir problemos, palyginus, lengvai sprendžiamos. Mes esame taip gerai įsijungę į savo gyvenamo krašto visuomenę, kad mums gresia pavojus neišvystyti didelės dalies lietuviško identiteto. Mes jau nebesirenkame YMCA patalpose, bet specialiai mums patatytuose jaunimo centruose, lietuvių namuose, parapijų salėse. Susirinkę mes mokomės lietuvių kalbos, istorijos, šokių, dainų, bendruomeninio darbo ir t.t. Šie faktoriai sudaro lietuvišką mūsų identitetą, lietuvišką žmogų. Tokiu būdu lietuviškos jaunimo veiklos dinamika per jaunimo organizacijas nesiriboją vien tik susibūrimu ir išvykomis, bet yra angažuojantis faktorius, kuris atlieka informacinę, atsakingą ir praktinį darbą.

Dabar norėčiau pasiūlyti tam tikras gaires, kurios vystytų lietuvių jaunimo veiklos dinamiką per jaunimo organizacijas. Aptartis, kurią daviau, yra teoriška. Reikia rasti būdų jai įgyvendinti. Ir čia atsiranda problema. Gairių yra labai daug. Norint, galima rasti daugybę veiklos planų. Manau, kad du principai turėtų būti aiškūs visiems, jei norime puoselėti lietuviškos veiklos dinamiką per jaunimo organizacijas.

* * *

1. JAUNIMO ORGANIZACIJŲ SUTARIMAS SIEKTI VIE-NO BENDRO TIKSLO. Kokiam krašte ar mieste begyventum, lietuvių organizacijų veikla turi

pagrinde bendrą bruožą: 30 organizacijų, 15 veikėjų, jų tarpe 12 pirmininkų. Čia, pripažįstu, perdėtai nusakiau, nenorėdama paniekinti. Tai yra labai natūralu ir gal net būtina dėlto, kad mes kiekvienas galvojame skirtingai, mūsų gyvenimo tikslai nevisada suderinti, mūsų mintys vieniems priimtinos, kitiems ne. Laikantis organizacijos aptarties bei vaidmens, suprantama, kodėl negausioje lietuvių išėivijoje yra labai daug organizacijų.

Tačiau kyla klausimas: kiek skiriasi organizacijų tikslai? Ar ne tikslų siekimo būdai sudaro pagrindinį skirtumą ir veiklos dinamiką? Iš tikrųjų, kiekviena organizacija turi ir privalėtų turėti savo kelią bei savo ženklus, tačiau visi organizuoti vienetai turėtų susiburti vienoje ir toje pačioje sankryžoje. Kai kalbu apie priėjimą prie tam tikro sutarimo, turiu galvoje tą sankryžą, į kurią būtų nukreiptos visos strėlės. Bet kas jinai yra, kokia jos prasmė bei vaidmuo, tai yra jaunimo sąjungai tinkamas diskusijoms klausimas bei uždavinys. Suradimas tos sankryžos ugdytų tikrą veiklos dinamiką, nes jai reikia daug padalinių, bet vieno pagrindinio taško.

* * *

2. Antras principas atkreipia dėmesį į praktiškumą: KAIP KONKREČIAI ORGANIZACINĖ VEIKLA GALI SKATINTI ŽMOGŲ SAVE PAŽINTI, SAVI SURASTI IR, SVARbiausia, SURASTI SAU PRIKLAUSANČIA VIETĄ VISUOMENĖJE? JEIGU KALBA, KULTŪRA, BENDRUOMENINS DARBAS SUDARO TĄ "LIETUVIŠKĄ ŽMOGŲ", ŠIUOS FAKTORIUS REIKIA PUOSELĖTI.

Žvelkime į kultūros puoselėjimą per jaunimo organizacijas. Net nebandydama aptarti lietuviškos kultūros vaidmens, no-

rėčiau tik pabrėžti, kas paskutiniaisiais laikais yra pasikeitę šioje srityje. Jei prieš kelias dešimtis metų jaunimas mėgino užmiršti ar gal "užkasti" lietuviškos savo kultūros šaknis, tai šiuo metu vyksta ryškus jų atkasinėjimas.

Kanadoje lietuvių skautų organizacija Montrealyje 1973 m. Kanados valdžios remiama, paruošė lietuviškos tautodailės projektą "Vaivorykštė". Šio projekto dėka skautai ne tik rengė lietuviškos tautodailės meno parodas, bet ir patys ją kūrė bei rodė savo darbus įvairiems miestams ir lietuvių visuomenei. Šis projektas nebuvo vienkartinis įvykis: jis tęsia savo veiklą ir dabar, ugdydamas jaunimo tarpe lietuviškos tautodailės pajutimą.

Kitas pavyzdys — vis daugėjantis skirtingu skaidriu montažų skaičius apie dabartinę Lietuvą. Vis daugiau ir daugiau jaunų žmonių važiuoja į Lietuvą ir sugrižę surikiuoja savo kelionės išpūdžius, sakyčiau, gan profesionaliai. Tokiu būdu tai nėra vien turistinis reikalas, bet tikras lietuviškos kultūros perdavimas jaunimui. Kelios studentų bei jaunimo sąjungos tais montažais pasinaudojo, bet klausimas kyla: ar pilnai išnaudojame šias idealias sąlygas?

Dabar norėčiau prieiti prie antro faktoriaus — kalbos. Tai ne naujiena, kai išgirstame žmones kalbant apie lietuvių kalbos nykimo procesą. Galėtume metų metais tęsti diskusijas apie jos prasmę bei vaidmenį lietuviškumo išlaikymui, tačiau galime spręsti lietuvių kalbos naudingumą viena labai paprasta pastaba. Kiek jaunu žmonių jaučia reikalą tobulinti lietuvių kalbą bei ją išmolti? Geriausias pavyzdys — Pietų Amerikos jaunimas. Būtų įdomu žinoti, kiek jaunuolių mokėsi lietuvių

(Tęs. 8 psl.)

VAIKŲ ŽIEMOS STOVYKLA – 1976

„SNIEGUOLIS“
SANTA ISABEL, SP

STOVYKLAUTOJŲ ĮSPŪDŽIAI

ALBERTAS FELIZ DYLLIS

Aqui é muito mal. Eu tenho que limpar a louça. Aqui o riacho é muito frio. Nos pintamos uma pedra. E também pintamos sabonete. Aqui tem muita laranja e também mixérica. Eu subi até o topo da montanha. Eu gostei da comida. No meu quarto nos fazemos muita bagunça. Eu gostei de todo mundo, todos são legais. Aqui tem tres grupos de crianças. O meu grupo se chama Pipiriukai.

RIKARDAS BENDORAITIS

Todos ou quase todos estão satisfeitos. A turma mudou um pouco. Todos tentam colaborar como podem. A única coisa chata é que são poucos os participantes.

A comida está ótima. A Ponia Silic-kienė cozinha muito bem. Espero que não troquem de cozinheira. O nome da stovykla é Snieguolis. O meu grupo é o Ledų kalnas (Iceberg).

Ontem tivemos uma excursão e dormimos no mato. Choveu muito, mas eu dormi tranquilo até o dia seguinte. De 12 que foram, 9 voltaram à noite, pois

SKAITYTOJAI IŠ STOVYKLŲ

ŠIAURĖS AMERIKOJE
DAINAVA Liepos 2

Kada mes čia atvažiuojame, visi jau buvo padalinti į būrelius: meno, laikraščio, radijo valandėlės, skulptūros, tautinių šokių ir kt. Tie užsiėmimai tiesiai vieną valandą. Aš ir Robertas (Saldys pasilikom skirtinguose būreliuose.

Tą dieną atvažiuo svečias – vienas lietuvis (Algis Zaparackas), kuris yra kandidatas į kongresą Amerikoje. Mes turėjom parašyti užrašus „Valio Zaparackas“ arba „Mes už Zaparacką“ ir t.t.

Per laisvalaikį dalyvavau chorelyje. Per visą dieną turėjom nešioti kasas, berniukai taip pat. Vakar buvo sporto diena. Visi stovyklautojai (apie 100) buvo padalinti į šešias komandas. Mes žaidėm beisbolą, tinklinį, krepšinį, kvadrantą, šuolį į aukštį ir tolį ir t.t. Kiekviena komanda turėjo išsirinkti valstybės vardą, o per vakaro programą turėjo parodyti ką nors būdingo tam kraštui. Pas-kui buvo šokių vakaras. Šokom polką ir kvailas muzikas iš Amerikos. Rytoj bus rimtas balius.

ficaram enxcarcados. Ficamos eu. meu irmão (Maurício, e o Ricardo Puerta.

Na montanha descobrimos um lugar ótimo para se escorregar: vai desde cima até o sopé. É a maior delícia, o único problema é que já estourei o queixo e cortei todo o braço esquerdo. Mas a gente leva na esportiva e se diverte.

Ainda teremos o dia das Olimpíadas e a noite de Carnaval.

Mas fora isso está tudo ótimo e podemos dizer desde já que será um acampamento bem sucedido.

SANDRA CRISTINA MIKALAIUSKAS

Eu estou muito contente neste acampamento, neste contato com a natureza que nem dá vontade de ir embora deste lugar maravilhoso. Eis alguns exemplos desta maravilha:

O rio com a água morninha, o escorregador que é o morro, os pés de frutas. Hoje mesmo dia 15 nós estávamos na ponte com o padre quando a Danutė, a Irutė, o José, O Ricardo e o Puerta passaram correndo. Então eu, a Beatriz, o Alberto, e o Bera seguimos eles e então descobrimos um morro super legal!

O dia que eu mais até agora foi o dia da ginkana, e o que eu menos gostei foi o dia que os conselheiros falaram que nós famos no rio nadar e não fomos.

rašo

Šiandien yra lietuviškumo diena. Ry-tą turėjom diskusiją apie etnines grupes. Vakare bus Partizanų vakaras. Mes turėsime mišias o po to vieną ceremoniją jiems pagerbti.

Beatriz Bacevičiūtė

Dainava, 1976 liepos 7

Čia viskas gerai. Moksleivių ateitininkų stovykla pasibaigė sekmadienį ir prasidėjo jaunučių stovykla. Mes trys esam pagelbininkai, ir būna labai įdomu pamatyti, kaip vadovai sudaro programą ir kaip jie viską organizuoja.

Vakar mes gavom „Mūsų Lietuvą“, ir labai linksmi pasidarėm. Šeštadienį aš su Beatriz važiuosim į Raką pas skautus.

– Robertas Saldys

Neringa, liepos 4

Susipažinau su vienu berniuku, kurio mamytė yra iš Brazilijos, ir kai vakar atvažiuo keli tėvai, matau, kad aš ją pažįstu - tai Marija Vyšniauskaitė Orentienė, gyvena ant Rua Ibitirama. Tai nusivežė mane pas juos į Hartford, buvo me lietuvių mišiose....

MŪSŲ LIETUVĄ Iškviesiems

TURIU AŠ MAMYTĘ

Turiu aš mamytę vieną
Kaip saulelę giedrią d'ena,
Kaip gėlytę ant pievelės,
Kaip rasele ant žolelės.

Kas gi būtų be mamytės,
Kas mylėtų taip mane,
Kas prikeltų iš lovytės,
Kas gi lauktų vakare?

Tai mamytė mylimoji
Glosto mano veidelius,
Tai mamytė mūs geroji
Dirba visus darbelius.

Alb. Kašubienė

VIENAS KLAUSIMAS

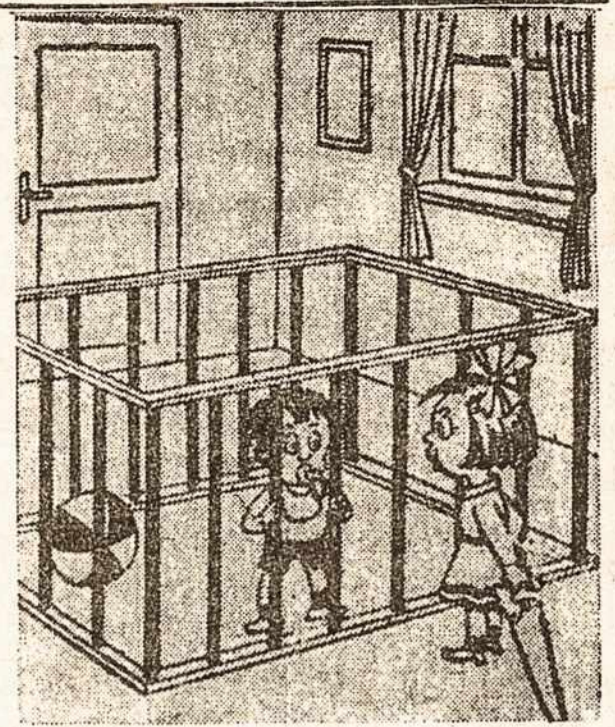
Sūnus: — Tėveli, prašau man duoti pinigų. Aš einu su draugu į kiną.

Tėvas: — Gerai, jei atsakysi į vieną klausimą.

Sūnus: — Į kokį?

Tėvas: — Kiek lapų turi tas medis mūsų kieme?

Sūnus: — Tris tūkstančius, du šimtus keriasdešimt penkis.

Jeį mane vesi, tai išpiausiu virbalą ir tave paleisiu.

Tėvas: — O iš kur tu žinai?

Sūnus: — Tėveli, tai jau antras klausimas. Tu sakei, kad tik į vieną turiu atsakyti.

“Liepsna”

Pas gydytoją

Jaunas vyras įėjo gydytojo kabinetą ir tarė:

— Daktare, prašau patikrinti mano sveikatą, nes blogai jaučiuosi.

Senyvas gydytojas šiltai nusišypsojo ir paklausė:

— Kokį darbą dirbate?

— Aš esu gydytojas, — atsakė jaunas vyras.

— Gydytojas? Kodėl tad ateinate pas mane? Kodėl neištirate pats savęs?

— Aš esu specialistas — mano apžiūrėjimas per daug kainuoja, — atsakė pacientas.

...Man yra naujiena, kaip berniukam patinka gyvuliukai ir viskas iš gamtos, kaip peteliškės. Yra tokios 50 centimetrų gyvatės, niekas jų nebijo, nešioja rankose ir vorus. Gal čia nėra nuodingų?

Šiandien (liepos 5) turėjom didelį laužą, kurį aš uždegiau tik vienu degtuku.

Buvau nuėjus su berniukais į mišką, kur yra palaidota viena šeimyna virš 100 metų atgal, buvo labai įdomu, nes taip pat susipažinau su keliais lietuviškais medžiais - uosis, klevas, eglė, grybais ir tokiu mažu gyvuliuku - atrodo kaip maža voverytė.

Gavau „Mūsų Lietuvą“. Ačiū.

– Eugenija Bacevičienė

Rakas, liepos 10

Iš Neringos skridau į Čikagą, kur mane sutiko sesė Krutulienė. Iš Jaunimo centro išvažiuo siandien rytą į Raką (Čikagos skautų ir skaučių stovyklą).

Dabar jau vakaras. Robertas yra su Litanikos skautais, Beatriz su Aušros Vartų skautėms ir aš Kernavėj (tai skautų vienetų ir pastovyklių pavadinimai).

Beatriz ir Robertui labai patiko Dainava, nežinau, kaip čia jiems bus, jau surado kelis draugus. Pilna uodų, daugiau negu Neringoje, net baisu pagalvoti, kaip čia reiks miegot. —E.Bacevičienė

Dainava, liepos 6

Mes šiandien gavom laikraštį (Mūsų Lietuvą) ir norim padėkoti. Prašau, jeigu kiekvieną savaitę galėtum siųsti, būtų gerai.

Su manim viskas gerai. Sekmadienį pradėjo jaunučių stovyklą. Yra apie 100 stovyklautojų nuo 7 iki 14 metų amžiaus.

Visi labai išdykę. Aš, Roberto ir Nilza esam pagelbininkai ir dalyvaujam per posėdžius, vadovų susirinkimus ir t.t. kad ką nors išmoktume.

Jaunučių stovyklos dienotvarkė nėra labai sunki. Turim užsiėmimų būrelius (kaip per moksleivių stovyklą), daugiau žaidimai. Kiekvieną dieną yra sporto: kvadratas, krepšinis, tinklinis ir t.t. Būreliai yra: taut. šokiai, gamtos, literatūros, menas. Aš pažinau ateitininkų vicepirmininką Liną Mikulionį, jis man padėjo ir mes draugai pasidarėm.

Šiandien kaukių balius ir turim pasiruoti.

– Beatriz Bacevičiūtė

Red. pastaba:

Šiuo metu visi keturi iš Brazilijos yra Čikagos skautų ir skaučių stovykloje Michigan valstijoje, nuo liepos 10 iki 24. Po to vėl išsiskirsto po įvairias stovyklas. Grįžta į Braziliją Rugpjūčio 14.

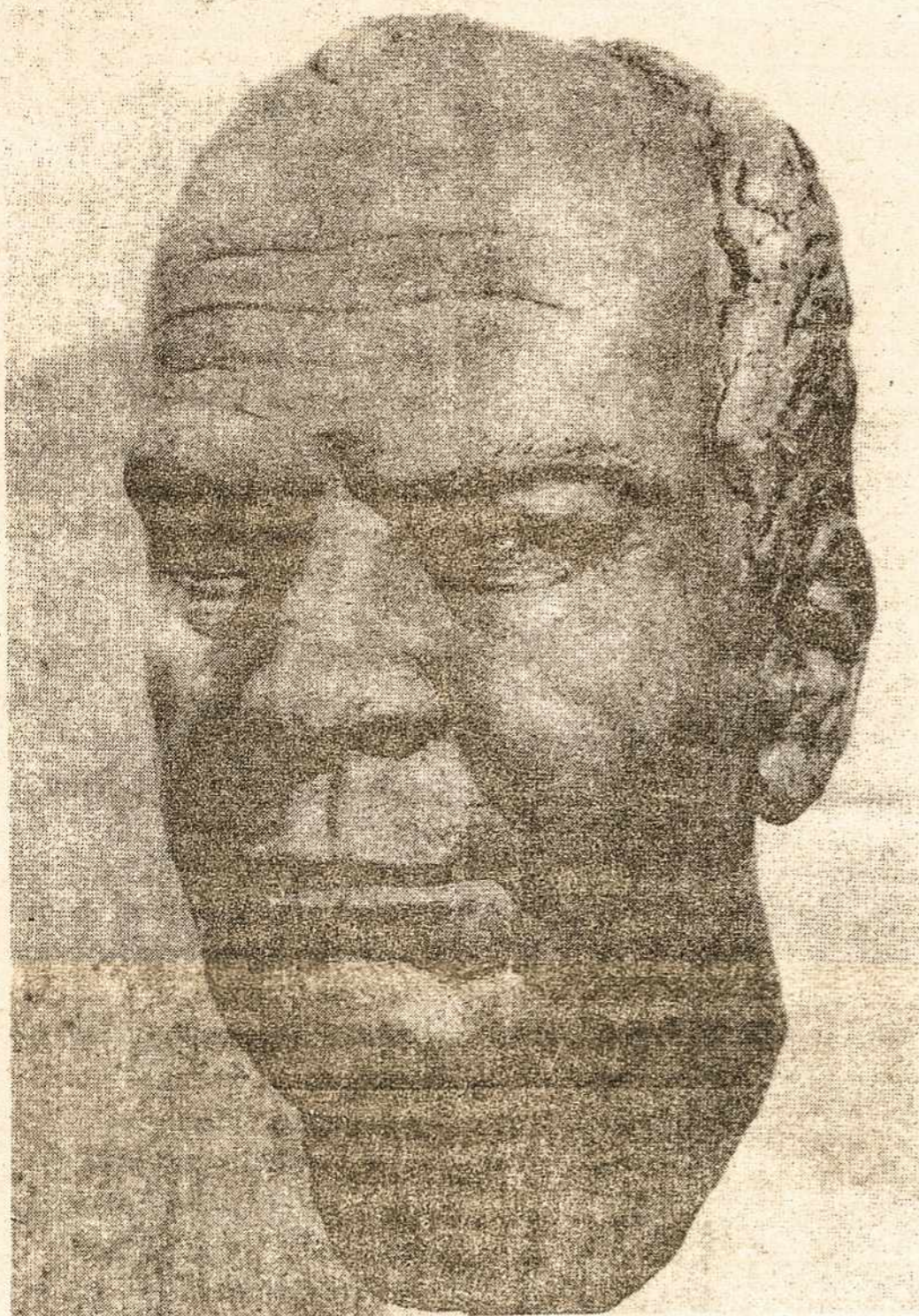
Literatūra

Dailė

Mokslas

PETRAS VAŠKYS IR VAŠKO FIGŪROS

VINCENTAS GRUZDYS

Skulptoriaus Petro Vaškio daryta prezidento G. Fordo galva molyje. V. Gruzdžio nuotr.

J. A. Valstybių nepriklausomybės 200 metų sukakties proga Philadelphijoje buvo atidarytas istorinis muziejus pavadintas "The American Museum of Wax Figures and Graphics". Šiame muziejuje pavaizduoti istoriniai asmenys natūralaus dydžio vaško figūromis.

Balandžio 21 d., 10 val. ryto įvyko muziejaus atidarymo iškilnės. Išsirikiavus kareiviams nepriklausomybės kovų uniformose, dalyvaujant dideliame būriui spaudos atstovų, filmuojant televizijos aparatais, miesto savivaldybės atstovė tarė atidaromąjį žodį. Po jos žodžio muziejaus direktorius pristatė Amerikos visuomenei darbų įvykdytoją Petrą Vaškį pabrėždamas, kaip lietuvių skulptorių, kurio kūriniai puošia šį muziejų.

Muziejų sudaro 32 skyriai, kuriuose galima pamatyti Amerikos garsesnių prezidentų figūras, jų žmonių, laisvės kovotojų, sportininkų, filmų artistų, garsiųjų lakūnų ir eilė istorinių momentų. Tik įėjus pasitinka Philadelphijos miesto mero Frank Rizzo figūra pasveikindama (įrekorduotais žodžiais) lankytoją, primindama šiuos istorinius amerikiečių 200 metų nepriklausomybės paskelbimo metus. Toliau Pensilvanijos ir Philadelphijos įkūrėjas William Penn apsuptas indėnų, už jo sutiksime Benjamin Franklin.

Ir taip einant per muziejų pamažu bėga pro akis istoriniai įvykiai, kur žiūrėtojų pasitinka natūralaus dydžio figūros. Čia pamatysi tris nepriklausomybės kovų muzikantus. Toliau J.A.V. vėliavos siuvimas,

nepriklausomybės akto pasirašymas, pilietinio karo didvyriai, nužudyti prezidentai ir eilė istorinių asmenų ir įvykių. Praeivį pasitiks filmų artistai Clark Gable su Marilyn Manroe, Charlie Chaplin, toliau boksininkai Jack Dempsey, Muhammed Ali ir kiti. Štai vėl lakūnas Charles Lindbergh, astronautas John Glenn ir kiti.

Taip prabėga pro akis skulptoriaus Petro Vaškio sukurtos 108 istorinės vaško figūros. Tai verta pamatyti ne tik amerikiečiams apsilankant Philadelphijos istoriniame mieste, bet ir lietuviams, kur galima pamatyti lietuvių menininko darbai, kuriais jis garsina lietuvių tautą. Lietuvą ir lietuvius Petras Vaškys garsino labai plačiai. Rušiant tas istorines figūras Amerikos spauda labai plačiai aprašė. Petras Vaškys su savo figūromis buvo dažnai parodytas pirmuose puslapiuose, dideliame formate. Keletą kartų jis buvo publikai parodytas televizijos programose. Gal ar nebus pirmas lietuvis menininkas, kuris ant pirmo puslapio spaudoje dažnai pasirodė. Jam kuriant istorines figūras, jo studiją dažnai lankė vietos dienraščių ir apylinkių spaudos atstovai, taipgi buvo apsilankę dienraščių korespondentai iš New Yorko ir kitur. Jis visiems aiškino, kad savo kilme esąs lietuvis, atvykęs po 2-jo pasaulinio karo į šį kraštą, primindamas ir lietuvių tautos vargus, kuriuos korespondentai nepagailėdavo spaudoje paminėti. Visur buvo pabrėžiama, kad tai lietuvis, kuris mokėsi Lietuvos meno mokykloje, vėliau studijavo Florencijos ir Romos meno akademijose, kur įsigijo skulptoriaus diplomą.

Pereitą vasarą jis dalyvavo tarptautiniame keramikų suvažiavime Vilniuje, deleguotas iš J.A.V. Čia jis turėjo progos susitikti su lietuviais dailininkais.

DIRVA

Kukū!

Gegutė Lietuvoje yra dažnas miškų ir sodų paukštis. Žiemą Afrikoje ir Lietuvoje parsikrenda balandžio mėn. pabaigoje ar gegužės pradžioje. Kai jau būna pilna gamta gyvybės ore ir žemėje, tai pasigirsta ir skardus gegutės balsas „ku-ku“. Pirmą kartą išgirdę šį balsą, žvanguiname kišenėje pinigus, tikėdamiesi gerų ir laimingų metų.

Lietuvoje vasarotojančios gegutės (*Cuculus canorus*) pačios savo kiaušinių nepėri, jauniklių nepėri ir nesaugoja. Jos savo kiaušinius deda į kitų paukščių, dažniausiai į kielės lizdą. Gegutės kiaušinis pagal jo didumą yra labai lengvas ir sveria tik apie 3 gramus. O pati gegutė sveria apie 100 gr. Palyginimui, žvirblis sveria tik apie 30 gr., o jo kiaušinis sveria apie 3 gr. Paprastai gegutė padeda apie 20 kiaušinių. Ji juos padėsi į svetimą tuščią lizdą. Jeigu randa lizde kiaušinių, tai jų vieną, o kartais ir daugiau, išmeta. Svetiman lizdan padeda tik vieną kiaušinį. Bet pasitaiko, kad kartais į tą patį lizdą padeda kiaušinių ir kita gegutė. Tuomet viename lizde išperėti du gegužiukai turi stipriai kovoti, kol išmeta silpnesnį „broli“ iš lizdo. Kartais gegutė kiaušinių padeda ant žemės ir ji snapu nuneša į surastą lizdą. Dėl to kartais klaidingai galvojama, kad gegutė naikina kitų paukščių kiaušinius.

Kai kurie paukščiai, radę savo lizde svetimą kiaušinį, jį išmeta. Bet kiti gegutės kiaušinių palieka ir peri kartu su savaisiais. Gegutės kiaušiniai perisi apie 12½ dienų, tai yra trumpiau negu kitų paukščių. Praėjus 10 valandų po išsiperėjimo, gegužiukas pasidaro labai kerštingas ir stengiasi viską iš lizdo pašalinti. Išmeta kiaušinius ar anksčiau išperėtus paukščiukus. Po keturių dienų apsiramina ir apsipranta su esama padėtimi.

Ilgai domėtasi, kodėl gegutė nekrauna lizdo, bet paieka savo jauniklius kitiems paukščiams auginti. Gamtininkai aiškina, kad gegutė, maitindamasi mažais vabzdžiais, praleidžia daug laiko maistui surasti. Jei bandytų susikrauti lizdą ir maitinti jauniklius, tai vargu įstengtų parūpinti tiek maisto, kad visiems užtektų. Norėdama išsilaikyti, ji savo jauniklius paveda kitiems paukščiams auginti. Gegužiukas per 23 dienas jau tiek sustiprėja, kad pajėgia iškristi iš lizdo. Bet dar apie šešias savaites jį turi maitinti kiti paukščiai. Gegužiukas kelias tokių triukšmą, kad pralėdamas paukščiai susilauko ir pamaitina tą besotį rėksnį. Per vasarą jaunikliai sustiprėja ir rugsėjo mėn. jau išskrenda į šiltus kraštus.

Gegutės yra naudingi paukščiai, nes sunaikina daug kenksmingų vabzdžių. Lietuvoje apie gegutę yra sukūrta daug dainų, prietarų ir jų vardu yra pavadintas penktasis metų mėnuo. Gegučių yra ir Anglijoje. Bet gyvenant dideliuose miestuose, retai jas tenka pamatyti ar išgirsti kukuojant. Tikriausia vieta išgirsti gegutę kukuojant, yra Lietuvių Sodyba.

E. Lietuvis

V. V.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

50 METŲ ŽYMIAM VEIKĖJUI

Šių metų gegužės m. 30 d. Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos narių pagerbimo pietuose buvo kukliai paminėta žymaus Urugvajaus lietuvių veikėjo VYTAUTO DORELIO 50 metų sukaktis. Jubilaitą pasveikino lietuvių kolonijos sambūrių Urugv. Liet. Kult. Dr-jos, Lietuvių Parapijos, "Kanklės" ir Rintukų ansamblių atstovai. Visų vardu įteikė dovaną - gražų elektrinį laikrodį ir visi jam sugiedojo Ilgiausių, laimingų ir vaisingų darbo metų.

LIETUVIŲ VEIKLOS DINAMIKA (iš 5 psl.)

kalbos besiruošiant III PLJK?

Antras pavyzdys, reikšmingas šiam faktoriui — lituanistinės savaitės. Stebimės visi jų pasisekimu bei dalyvių gausumu. Kodėl mes grįžtame prie tos mirštančios lietuvių kalbos? Atsakymas yra tik vienas ir labai paprastas: jaučiamas jos reikalingumas. Jeigu jaunam lietuviui tai yra naudinga, reikia sudaryti sąlygas, kad jis galėtų siekti savo tikslų. Tokiu būdu kalbos išlaikymas pasidaro dalis lietuviškos dinamikos per organizacijas, nes koks kitas, jei ne organizuoti vienetai, gali suorganizuoti lituanistinius kursus bei studijines savaites?

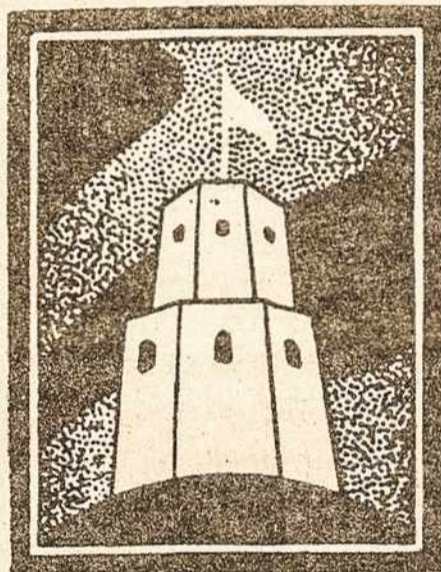
* * *

Trečias klausimas — bendruomenės darbas. Nežinau, ar gerus terminus naudoju, mėginama paryškinti labai svarbų lietuviškos veiklos dinamikos aspektą: jieškoti ryšių, teikti informaciją ir ją skleisti plačiu mastu. Kas kitas kaip visokios jaunimo organizacijos bei vienetai, kurie suburia daugumą jaunų žmonių, gali tuo atveju pasidaruoti? Bet čia susiduriame su ta pačia problema: nėra ryšio tarp jaunimo organizacijų tikslu ir jų vaidmens Bendruomenėje ar aplamai lietuvių visuomenėje.

Norėčiau suminėti paskutinį pavyzdį iš Vokietijos jaunimo sąjungos veiklos. Turėjau labai mažai laiko susipažinti su šia veikla, bet manau, kad tai galėtų būti geros gairės betkokiom jaunimo organizacijom, kurios rūpinasi ne tik savo veikla, bet nori pažinti ir kitų veiklą. Ten yra įsteigtas "Kontaktas", "ku-

Vyt. Dorelis, gimęs 1926 m. gegužės m. 31 d. Kindulių km., Šakių apskr. vos 5 metų su tėvais atvyko Urugvajun. Čia mokymdamasis, neužmiršo lietuvių kalbos - ja gerai kalba. Sekdamas tėvų pavyzdžiu, greit įsijungė į kolonijos lietuviškąjį gyvenimą, ypač meno programų parengimą. Dainavimo meną studijavo pas T. Palotinus ir 3 metus pas kompozitorių prof. Rodriguez Socas, tuometinį operos SODRE direktorių.

Jau nuo 1942 m. padėjo „Lietuviu Pastogės" ir "Jaunimo Dainos ir Meno

rio veiklos idėja yra rinkti ar skleisti bendrai, asmeniškai visokias informacijas, renka jaunuolių adresus, žinias apie susirinkimus ar susibūrimus vietovėse, apie kultūrinius ar kito pobūdžio įvykius, apie į Vokietiją atvykstančius lietuvius ir tokiu būdu padeda ne tik vietiniam jaunimui pažinti savo bendrą veiklą, bet ir iš užsienio atvykšiam jaunimui prisijungti prie tos veiklos." Tai yra reikšmingas veiklos planas betkokiai jaunimo organizacijai ar vienetai.

Palietus gal pačius pagrindinius faktorius, kurie yra reikšmingi lietuvių veiklos dinamiškai per jaunimo organizacijas bei vienetus, atsiveria durys į, sakyčiau, labai dinamišką veiklą. Deja, praktiškai visi veiklos būdai turi savo trūkumus ir gal nepilnai įgyvendina savo tikslus.

Baigdamas norėčiau pasakyti, kad egzistuoja veiklos dinamika per jaunimo organizacijas, bet abejoju jos intensyvumu. Jeigu mes, gerai susipažinę su faktoriais, kurie sudaro lietuvišką žmogų, pajėgsime sudaryti veiklos palnus (ar tai naudodamiesi praetis pavyzdžiais, ar sukurdami naujus), juos suderinti, surasti vieną bendrą kalbą, supratimą, — mes savo veiklon pažinime tikros dinamikos.

Tėviškės Žiburiai

Dr-jos" chorelių dirigentams. 1945-49 m. pats vienas jau moko "Urugvajaus Jaunaliuvių Draugijos Vyties" chorą (iš 20-24 dainininkų), gi 1949-50 m. Urugv. L. Kult. Dr-jos chorą. Nuo 1951 m. padeda p. Adelės Gabaliauskienės vadovaujamam Liet. Katalikų chorui, vyrų grupę mokymdamas lotyniškų Mišių giesmių, o nuo 1954 m. diriguoja visą chorą.

Šį chorą jis išmokė daug harmonizuotų liaudies dainų ir sudėtingų 4 balsais giesmių, dainų. Jis dirigavo chorui per lietuviškas Mišias bažnyčioje, tradicinėse Urugv. liet. kolonijos šventėse, įvairiuose parengimuose, per Liet. Katalikų radijo valandėlę, Lituania en el Uruguay, Kurt Phalen "Asi cantan los pueblos" (bent 4 kartus) radijo programas televizijoje, kitų tautų parengimuose, operetėse "Malūnininkas ir kaminkrėtis" (1959.I.24), St. Meliūno "Du broliai" (1959.I.24). - Su šiuo choru AIDU - taip pasivadinsiu 1963 metais - pasiekė dainavimu Verdi operos TRAVIATA choro partijas (1960.VI.2 ir dalį dar 1960.XII.26) bei išleidimu įdainuotų "12 Canciones Folclóricas Lituanas" plokštelės (1961.VI.12).

Ankstyesniais metais padėdavo, gi 1965 pradėjo vienas mokyti ir vaikus lietuviškų dainų ir giesmių. (Su jais giedavo bažnyčioje kartą per mėnesį). Jų, "Rintukų", chorą jis pamoko lietuvių kalbos ir paruošia įvairiems Montevideo lietuvių parengimams, idėdamas daug pastangų, sumanumo ir kantrybės.

Nuo 1973 metu pradėjo sudaryti KANKLIŲ ANSAMBLIŲ, pats kombinuodamas kankles, pritaikindamas dainas, pats mokymdamasis ir kitus mokymdamasis kankliuoti. Dabar ansamblis jau turi 9 kankles ir visą garsinimo aparatūrą, gražiai pasirodo švenčių programose. 1976 m.

koncertavo Buenos Aires m. Vasario 16-tos šventėje.

Jubilaitas Vyt. Dorelis ir pats gerai groja vargonais, pianu, turi sukomponavęs porą dainų, pvz., "Apie Tėvynę svajojant", puikiai dainuoja skambiu balsu (įrašė plokstelėn 6 savo dainuotas dainas).

Jis yra taip pat geras artistas, atlikęs įvairias roles vaidinimuose, pvz., operetėj "Čigonai", kurioje dainavo ir Urugvajaus Lietuvių Meno Pasiuntinybėje pas São Paulo lietuvius 1961 metais. Ir pats režisavo ir net parašė porą scenos vaizdėlių "Partizanai" ir vaikams "Pasenelį Lapiną" (1950 m.).

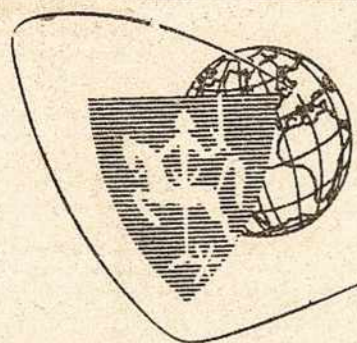
Uoliai jis dalyvauja ir kitokioje kolonijos lietuviškoje veikloje, ypač bendrinėje organizacijoje - Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijoje. Buvo jos keletą metų pirmininku ir daug sykių jos valdybos nariu. Vis rašinėja į lietuvių spaudą, turi susidaręs nemažą archyvą...

Iš profesijos Vytautas Dorelis yra audimo technikas. Savo sugebėjimus ir ilgametę patirtį pritaikė moderniškam audimui lietuviškų audinių. Lietuviškais raštais yra išaudęs daugybę įvairiausių nosinių, staltiesių, antklodžių, rankšluosčių, takelių, juostų ir tautiniams rūbams medžiagų. Jo išausti tautiniai rūbai yra įvairu, šviesių, gražiai suderintų spalvų, su įvairiais atspalviais. Jais puošiasi Urugvajaus tautinių šokių šokėjai, ir net Brazilijos bei JAV, Kanados...

Už visą šią veiklą, triusą, darbą ir nuolatines pastangas jaunimas ir visa Urugvajaus lietuvių visuomenė jam yra nuoširdžiai dėkinga. Linki jam sveikatos, dirbti vis toliau, pasidžiaugt darbo vaisiais ir savo šeima, kurios nariai taip pat aktyviai dalyvauja lietuviškoje veikloje.

P. D.

BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

Lietuviais esame mes gimę,
Lietuviais turime ir būt!

BLB-nės INFORMACIJA

Lietuvių Bendruomenė yra svarbus veiksnys, jungiantis visus išsivijusius lietuvius. Bendruomenėje vietos gali rasti įvairių įsitikinimų ir pažiūrų lietuviai. Bendruomenės talka Jaunimo kongresams ir jaunimo veiklai rodo, kad ji ir jaunimui gali daug pasitarnauti.

BLB-nės veiklos gaires sudaro BLB nės Taryba.

BLB-nės Tarybos - Valdybos rinkimai bus š. m. spalio (outubro) 31 dieną.

Kandidatai

Kandidatu į BLB-nės organus gali būti kiekvienas narys, turįs nemažiau 21 metus amžiaus.

Balsuoti turi teisę kiekvienas narys, turįs 18 metų.

Kandidatūra galima siųsti raštu:

Rinkimų Komisija
C.P. 2940
01000 SÃO PAULO, SP.

arba įteikti į ML redakciją-administraciją.

Lietuviškai kalbanti

Vyrų – moterų – vaikų
gydytoja

DRA. HELGA HERING
médica

HOMENS-SENHORAS
CRIANÇAS

Av. Eulina, 99 – V. Sta. Maria
(Skersgatvis ties nr. 2214, Av. Deputado Emílio Carlo-Bairro do Lima)

Tel.: 220-0439 / 266-3569

JAV PREZIDENTAS PASKELBĖ PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SAVAITĖ

Prieš du šimtu metų JAV nepriklausomybės paskelbimo deklaracija teigia, kad „visi žmonės yra sutverti lygūs“. Per šiuos du šimtmečius Amerikos politika kitų valstybių atžvilgiu nepasikeitė: JAV remianti visų tautų laisvės, nepriklausomybės ir tautinio apsisprendimo siekius. Ir atmetanti svetimųjų dominavimą betkuriai valstybei.

Taip pabrėžia Gerald R. Ford, JAV Prezidentas, skelbdamas liepos 18-24 Pavergtų Tautų savaitę.

PASITARIMAS SU PLB VICEPIRMININKU ŠVIETIMUI

„Nors nedaug mūsų, bet esame ryžtingesni negu gausesnės tautos ar didesnės tautinės mažumos išsivijusios kraštuose“. Pavyzdžiais išsivijusios lietuvių ir tautos kamieno Lietuvoje Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vicepirmininkas Jonas Kavaliūnas pasidalino įspūdžiais ir planais su III Jaunimo kongreso buvusių komitetų, komisijos narių Sąjungos-Aliança rūmuose, R. Lituânia, liepos 12 d. Dalyvavo 22 asmenys.

JAUNIMO SĄJUNGOS PRADAS

Pasitarimą pradėjo Živilė Jūraitytė, pranešdama susirinkusiems apie Brazilijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybą, kuri vykdys kongresų nutarimus Brazilijoje. Laikinoji valdyba jau susirinko tris kartus, o spalio mėnesį praves rinkimus.

Pirmininkas – Arnaldas Zizas, Sekretorė – Janete Nikitinaitė Vicepirmininkė IV PLJK reikalams Silvija Bendoraitytė São Paulo jaunimo ryšiams – Lidija Rubliauskaitė, Brazilijos jaunimo ryšiams – Aleksandras Valavičius, Informacijai – kitų kraštų ryšiams Živilė Jūraitytė

Lituanistiniams reikalams – Leonise Rubliauskaitė Politiniams reikalams – Nancy Narbutytė Išdininkas – Maurytis Bendoraitis Valdybos nariai – Klaudijus Butkus ir Elena Bareišytė.

Atsakydama į paklausimą Živilė Jūraitytė paaiškino, kad BLJS VEIKS Brazilijos Lietuvių Bendruomenės globoje, o vėliau išdirbs statutą ir įsiregistruos valdžios įstaigose, jei tai bus naudinga. Tuo pačiu reikalų užklaustas svečias iš Čikagos paaiškino, kad naujai išrinkta Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos pirmininkė Gabija Juozapavičiūtė (iš Toronto) jėgo pilnateise nare į PLB valdybą.

PLJ KONGRESO ARGARSIAI

PLB vicepirmininkas J. Kavaliūnas, dėkojo Brazilijos JK komitetui, visiems prie kongreso prisidėjusiems ir jį rėmusiems. Jeigu dar gerokai prieš kongresą Šiaurės Amerikoje jautėsi abejonė kongresu „taip toli“ Pietų Amerikoje, tai prieš pat kongresą tos abejonės išnyko. Ir kuo toliau po kongreso, tuo daugiau visur giliau ir

teigiamiau įvertinamas šis renginys.

Pabrėždamas, kad kongresą seka glaudesnis sutartinis darbas, J. Kavaliūnas pabrėžė dvi svarbiausias kongreso apraiškas: 1) jaunimas pamatė, kiek iš viso pasaulio yra daug lietuvių jaunimo ir 2) pats P. Amerikos jaunimas, vyresniųjų talkinamas, pajuto savo jėgas, savo jėgą, sugebėjimą veikti.

TALKININKAI

Prieš kongresą Brazilijoje jaunimo veiklai talkino G. Juozapavičiūtė, D. Vaitkevičiūtė ir M. Saulaitytė iš Š. Amerikos. Šiuo metu per jų vasaros atostogas Argentinoje darbuojasi PLB siūsta talkininkė Rasa Lukoševičiūtė iš Montrealio ir Urugvajuje Rasa Šoliūnaitė iš Čikagos. Paklaustas, kodėl neatsiūsta talkininko į Braziliją, J. Kavaliūnas atsakė, kad PLB gavusi siūlymą pirma siūsti į anodu kraštu, o tik jei būtų trečias asmuo jį siūsti į São Paulį. PLB numato talkininkus ir toliau siūsti lietuviškam švietimui ir jaunimo veiklai padėti. Iš susirinkusiųjų pageidautą, kad talkininkai iš Š. Amerikos pasilikty kuo ilgesniam laikotarpiui, ir kad Brazilijoje jau iš anksto būtų paruošta jiems dirva, suburtas jaunimas, išdirbtas planas.

JAUNIMAS P. AMERIKOJE

Būdamas Kolumbijoje Lietuvių dienoje birželio pabaigoje, PLB vicepirmininkas dalyvavo Kolumbijos LJS surengtoje stovykloje. KLJS pirm. Vacys Kęstutis Slotkus su Valdyba planuoja ilgesnę studijų savaitę 1977 metais ir talkininkų iš Š. Amerikos pranešimus lituanistinius kursus.

Buenos Aires lietuvių jaunimas, pabrėžė svečias, sugeba dirbti su visomis organizacijomis. Sudaryta švietimo komisija, kuri vietoj vienos prasiplės į tris lituanistines mokyklas ir patobulins savo metodus (ypatingai kalbos lavinimą namuose „casset“ magnetofonais). Montevidejuje jaunimas taip pat buriasi „nežiūrint kai kurių sunkumų“. „Visa tai, tarė J. Kavaliūnas, yra jaunimo kongreso padarinys“.

São Paule Liucija Jodelytė paruoš lietuviškai-portugališką lietuvių kalbos vadovėlį pagal JAV kariuomenės naudojamą metodą. Tuo būdu PLB švietimo organai talkins jau visiems kraštams lituanistikos srityje, „nes visi lietuviai lygiai taip pat svarbūs, nežiūrint, kur gyventų“. Lietuvių Fondas šiuos vadovėlius remia vis dėdesnėmis sumomis.

LIETUVIŠKOJI GIMNAZIJA

Ilgiausia liepos 12 pasitarimo dalis sukosi apie vienintelę lietuvių gimnaziją – Vasario 16 gimnaziją Vakarų Vokietijoje, kuri apima 10–20 m. amžiaus mokinius iš įvairių kraštų. Šiuo metu esama mažiau kaip 60 studentų, ir todėl rūpinamasi jų pritraukti ir iš Pietų Amerikos.

Todėl PLB valdyba, Lietuvių Fondas ir specialus komitetas Čikagoje yra pasiryžę parūpinti mokslui bei kelionės stipendijas mokiniams ir mokytojams. Pagal šį skubesnį planą mokinyms nuvyktų metams ir geriau išmokyti vokiškai ir lietuviškai.

Posėdžio dalyvių nuomonės pasidalino; vieni teigė, kad Brazilija pripažintų ten išeitą mokslą pagal švietimų ministerijų sutartį tarp kraštų; kiti manė, kad ne. Vasario 16 gimnazija pilnai vokiečių valdžios pripažinta ir dalinai jos išlaikoma.

MENININKAI IR KURSAI

1977 metų rugpiučio mėn į São Paulį ir Rio de Janeiro atskrenda 45-ųjų mergaičių choras „Aidas“ iš Hamiltono, Kanados. Visi pageidauja, kad informacija apie menininkus, kursus, stovyklas įvairiuose kraštuose būtų teikiama greitai, kad visi galėtų pasiruošti. Pavyzdžiui, žinant apie atvykstančius dainininkus anksti, galima suorganizuoti koncertą ne tik lietuviams, bet ir brazilų visuomenei.

SVEČIO ŽODIS

J. Kavaliūnas pasitarimo pabaigai pabrėžė, kad reikalinga mums patiems save padrasinti ir pajusti jėgą, kurią turime: Simas Kudirka paprastas jūrininkas, sukėlė JAV valdžią net iki to taško, kad ji atleido savo admiralą ir jo pavadotoją; Bražinskai, nors tebesą Turkiijoje, VLIKO remiami, atsilaukė prieš Sovietų valdžios reikalavimus bei grąšimus; nors sovietai užgniauzė „samizdatus“, Lietuvos Katalikų Bažnyčios „Kronika“ jau pasiekė 21 ir 22 numerį, ir jos informacijos jau pasiekia platųjį pasaulį; Nijolės Sadūnaitės byla plačiai išgarsinta. „Auka nežūna – ji savo vaidmenį atlieka“, baigė PLB vicepirmininkas. Savo auka ir pastangomis šie asmenys ir įvykiai (kaip ir Sibiro maldaknygė) atvėrė duris Lietuvos bylai ir lietuviams į platųjį pasaulį.

Pasitaręs su „Rūtelės“ tėvais, su BLB pareigūnais, BLJS valdybos nariais, liet. mokytojais, JK komiteto nariais ir kitais asmenimis, J. Kavaliūnas iš São Paulo liepos 14 išskrido į Venecuelą, o liepos 18 sugrįžo į JAV.

MŪSŲ ŽINIOS

ŽIEMOS STOVYKLA "SNIIGUOLIS"

Jono ir Aldonos Valavičių sodyboje Santa Isabel, SP, liepos 11-18 stovykloje 8-13 m. amžiaus vaikai, nepabijoję šalčių, kurie pasibaigė stovyklos pirmąją dieną. Vardą išrinko patys stovyklautojai - senis besmegenis arba „Snieguolis“ gražiai atvaizduotas stovyklos baltoje vėliavoje.

Stovyklos programą paruošė Vanda Pilipavičiūtė, kuri negalėjo stovykloje dalyvauti, ir stovyklos vadovė Audra Vosiūnė. Sveikata rūpinasi slaugių fakulteto studentė Roseli Sinkevičiūtė, kartu pravedama ir rankdarbiai. Stovyklos jaunesni vadovai yra Arnaldas Zizas, Maurytis Bendoraitis, Klaudijus Butkus, Sandra Saldytė, Marinei Bareišytė. Virtuvėje šeiminkauja Aldona Valavičienė ir Silene Silickienė. Stovyklą įrengti taip pat padėjo Silvija Bendoraitytė.

Pirmąjį vakarą buvo šv. Mišios, antrąjį laužas žaliuojančioje sodyboje, trečiąjį - Lietuvos skaidrių ir dainų vakaras.

Stovyklauja šie būreliai: PIPIRUKAI - Jonas Butkus, Leonardas Kaminskas, Beatriz Bendoraitytė, Albertas Dilys, Albertas Greičius ir Elisabete Jurčiukonytė; MORKUTĖS: Rosana Jurčiukonytė, Cintia Silickaitė, Elaine Karavičiūtė, Fátima Jurčiukonytė, Sandra Mikalauskaitė; LEDŲ KALNAS: Douglas Saldys, Rikardas Bendoraitis, Juozas Silickas, Irutė Petraitytė, Rikardas Puerta ir Danutė Silickaitė.

PERKELTAS Į NEW YORKA

Lietuvių draugas prof. Franquini Neto, apkeliavęs Lietuvą dar prieš Antrąjį karą ir parašęs portugaliskai knygą „Lituania - Ouro Setentrional“, neseniai buvo perkeltas iš Tarptautinio teismo Hagoje, Olandijoje, į Brazilijos atstovybę Jungtinėse Tautose. 1974 metais jis kalbėjo per Vasario 16 minėjimą Rio de Janeire.

ATLIEKA PRAKTIKA

São Paulo Politechnikos instituto laivų statybos inžinerijos studentas Aleksandras Valavičius liepos mėnesį gilina savo darbo srityje Rio de Janeiro karo laivyno įstaigose.

DARIUS

Programoj: Mišios už žuvusius
Iškilmingas aktas
Ivairūs pasirodymai
Susineštos vaisės

Rengia Literatūros Ratelis

Visi tautiečiai kviečiami

Šv. Kazimiero p-jos salėj
**DARIAUS IR GIRĖNO
MINĖJIMAS**

liepos (julho) 24 d.,
šeštadienį, 19 val.

GIRĖNAS

VEIKLOS KALENDORIUS

Rugpjūčio 6, 20 val. PLIAS susirinkimas pas Alg. Žiba, R. Thyro Martins, 264-Apto. 51, Vila Mariana. Tel. 70-0307.

Rugpjūčio 8 baigiasi BL Benruomenės kandidatų siūlymas rinkimams.

Rugpjūčio 8, Lėlių teatras vaikams ir šeimoms, ruošia Penkiasdešimtmečio komitetas.

Rugpjūčio 15, Žolinės gegužinė, J. A. Valavičių sodyboje, Santa Isabel, SP. Rengia Penkiasdešimtmečio komitetas.

Rugpjūčio 20-29, Šeštoji metinė Pabaltiečių paroda su Lietuvių imigracijos skyriumi, Praça Roosevelt São Paule.

Rugpjūčio 21-22, Feira da Amizade, São José dos Campos, SP, šoka Rūtelė.

Rugpjūčio 21-22, Tarptautinė folkloro šventė Japonų draugijos salėje, Liberdade, pasirodo Nemunas.

Rugpjūčio 29, 15 val. Mišios Vila Zelinoje. Po Mišių Liet. Kat. šv. Juozapo Bendruomenės nepaprastas susirinkimas statutams keisti.

Rugpjūčio 29 - rugsėjo 19 Nemuno koncertinė išvyka į JAV Tautinių šokių šventę.

Lietuvių Katalikių Moterų Draugija maloniai kviečia visus lietuvius į **SV. ONOS ŠVENTĘ** liepos 25 d.

Mišios V. Zelinoje 15 val., Arbatėlė Jaunimo namuose 16 val., su L. K. B. choro programa ir Jaunimo kongreso skaidrėmis. Norintieji prisidėti kviečiami atsinešti vaisėms užkandžių.

Rugsėjo 12 - Lietuvių imigracijos Brazilijon Penkiasdešimtmečio šventė Rio de Janeire.

Rugsėjo 19 - Tautos šventė šv. Kazimiero parapijos patalpose Mookoje - 19 val.

Rugsėjo 26, 16 val. Naujos Liet. Kat. šv. Juozapo Bendruomenės valdybos rinkimai.

Spalio 2, Instituto Histórico Geográfico sesija apie Lietuvių imigraciją, São Paulo.

Spalio 9, Penkiasdešimtmečio komiteto ruošiamas Pavasario šventė.

Spalio 31 - BLB-nės Tarybos-Valdybos rinkimai.

ATŠVENTĖ SIDABRINĖ SUKAKTĮ

Julius ir Olga Laucevičiai, gyveną Vila Guarani-Jabaquara, perėmę savaitę atšventė savo vedybinio gyvenimo 25-rių metų sukaktį Mišiomis ir vaisėmis savo namuose.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS
GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS PARA HOMENS, SENHORAS
E CRIANÇAS, MINI-SOMBRINHAS TIPO ITALIANO É ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual 104.519.517

CGC. 60.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones 274-0677 - (Res.274-1886)
São Paulo

NOSSA LITUÂNIA

MŪSŲ
LIETUVA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Director responsável
ANTONIO AQUINO
Redige: Equipe Editorial
Administrador: P. Daugintis

MEINĖ PRENUMERATA: 70 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 350 kr.
Paskiro numerio kaina: 1,50 kruzėiras. Užuojautes ir sveikinimai nuo 20 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai iškreikia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadienį; vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiams redakcijai įteiktini neveliau kaip iki sekmadienio vakaro.